22րդ ՏԱՐԻ ՈՒՐԲԱԹ 8 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1891 ԹԻՒ 80

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԲԷՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ՍԻԹԷ Տ'ԱԼԷՊ
Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal "HAÏRÉNIK"
Péra, Cité d'Alep, CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	Տարեկան	300	Թիւ	75	ղշ. Մէճիտ
»	Վեցամսեայ	150	»	40	»
Գաւառներու	Տարեկան	300	»	100	»
»	Վեցամսեայ	150	»	50	»
»	Եռամսեայ	75	»	25	»
Օտար երկրաց	Տարեկան	300	»	25	ֆրանք

Թղթատարի ծախքը Խմբագրութեան վրայ
(Դրամի փոխարէն փաթթույթ փուլ կ'ընդունուի 100 ղրշ.ի տեղ 115 ղրշ.)

درعلیه ده بك اوغلنده حلب چارشوسنده
حیره نیك غزته سی اداره خانه سنه

10 ՓԱՐԱՅ

ՀՐԱԺԱՐԵԱԼՔ

Տեսակ մը կատակերգութեան հանդիսատես եղանք։ Երկարատեւ արքունութիւններէ յետոյ երբ հնարաւոր կ'ըլլայ ազգին ներմուծել տալ Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան մէջ մէկ քանի բժիշկներ ահա՛ ասոնց հրաժարականը դէմերնիս կ'ունենանք։ Բժշկական դասուն թշնամիք, որք բնականաբար Հիւանդանոցի անկեղծ բարեկամները չեն կըրնար ըլլալ, պիտի գոչեն. կը տեսնէ՞ք հայ բժշկաց կեղծաւորութիւնը. կը քննադատեն Հիւանդանոցի վարչութիւնը, ու երբ կը հրաւիրուին բարեփոխել այդ քննադատելի կէտերն իրենց աշխատութեամբ, "կալ գլս հրաժարեալ" կը գոչեն։ Ուրեմն քանի որ հայ բժիշկները չեն ուզեր մասնակցիլ Հոգաբարձութեան, ո՛չ ոք այլ եւս պատասխանատու է Հոգաբարձութեան մէջ բժշկաց բացակայութեան համար։

— Առերեւոյթ տրամաբանութիւն որ թեթեւ քննութեան մը առջեւ կ'ոչնչանայ։

Յայտնի է թէ Ազգ. Վարչութիւնը Հոգաբարձութեան երեք անդամոց յանձնարարեց ընտրել իրենց նոր պաշտօնակիցներն եւ զայնս ներկայացնել իրեն վաւերացման։ Թէպէտեւ Սահմանադրութեան մէջ այսպիսի տրամադրութիւն մը չկայ, սակայն Վարչութիւնը փափկանկատ ընթացքի մը մէջ գտնուեցաւ։ Բընական էր ենթադրել թէ Հոգաբարձութեան երեք անդամք նախապէս պիտի բանակցէին իրենց պաշտօնակից ըլլալիք անձանց հետ, պիտի առնէին անոնց հաւանութիւնը եւ ապա պիտի ներկայացնէին անոնց անունները վարչութեան վաւերացման։ Եւ ահա կը տեսնենք թէ երեք Հոգաբարձուք այսպիսի բան մը չեն մտածած, այլ պարզապէս մի քանի անուններ ներկայացուցեր են Վարչութեան, առանց նախնական պատրաստութիւնները տեսած ըլլալու։ Ինչո՞ւ համար այսպիսի պարզ մտածութիւն մը չէ ներկայացած երեք հոգաբարձուներու մտքին։ Չենք գիտեր։ Գուցէ մտքերնուն անցուցած են թէ ամէն բժիշկ կըրնայ Հոգաբարձութեան անդամակցիլ։ Եթէ իրօք այսպիսի մտածութիւն մը ունեցած են, բաւականէն աւելի չափով սխալած են. վասն զի բժշկաց մէջէն կան այնպիսիներ որոնց նիւթապէս անհնարին է այդ անդամակցութիւնն ընդունիլ. եւ հոգաբարձութեան երեք անդամք, տարօրինա՜կ զուգադիպութիւն, միայն եւ միայն այդպիսի բժիշկներու աջակցութիւնը կ'ուզեն խնդրել։ Հոգաբարձութիւնը շատ լաւ գիտէր թէ իր ներկայացուցած բժիշկներէն գէթ երկուքը երբեք չպիտի ընդունին իրենց առաջարկուած պաշտօնը։ Ո՞չ ապաքէն թէ՛ անցեալ տարի, եւ թէ՛ մի քանի օր առաջ երեք Հոգաբարձուք իրենց թերթին միջոցաւ հրատարակեցին թէ՝ տոքթ. Սերվիչէն, Խօրասանճեան եւ Թիւրապ չեն ընդունած նախապէս իրենց առաջարկուած Հիւանդանոցի հոգաբարձուի պաշտօնը. եւ քանի որ գիտէին թէ այս տոքթորք չեն ընդունիր այսպիսի պաշտօն մը, ի՞նչ մտածութեամբ դարձեալ առաջ կը քշեն նոյն բժիշկներու անունները. անո՞ր համար որ նախապէս ապահով էին թէ չպիտի ընդունին։ Ինչո՞ւ համար միայն եւ մի միայն այս երեք չորս բժշկին ետեւէն ինկած են, մինթէ չկա՞ն ուրիշ բժիշկներ որք աւելի ժամանակ ունենան այս գործին նուիրելու, ինչո՞ւ անոնց չդիմուիր։

Հոգաբարձութեան նոր անդամ ընտրուող Տքթ. Թիւրապեանի մասին բան մը չենք ըսեր, վասն զի թէեւ ներկայ չէ գտնուած չորեքշաբթի օր գումարուած նստին, բայց հրաժարականն ալ չէ ղրկած։ Իսկ միւս բժիշկներու մասին, ահաւասիկ ինչ որ ամէն ոք գիտէ։

Տքթ. Սերվիչէն էֆ. չա՛փ ծերացած է. նա շատ աշխատած, շատ յոգնած է. արդարութի՞ւն է, ներելի՞ է այժմ խնդրել իրմէն որ այսպիսի ծանր աշխատութիւն մը յանձն առնու։ Առաջարկուած պաշտօնը պատուոյ տիտղոս մը չէ, ա՜յնքան բարենորոգումներ պէտք է կատարուին Հիւանդանոցին մէջ, եւ ծեր յոգնած բժիշկ մը, որ իր տան մէկ յարկէն միւս յարկն ելլելու համար ջերմաչափի խորհուրդին կը դիմէ, կոչե՞լ այսպիսի պաշտօնի։ Այո՛ Սերվիչէն էֆէնտի խորհուրդներէն կարելի է օգտուիլ, դիմելով մերթ ընդ մերթ նմա կարեւոր պարագաներու մէջ։ Բայց նա երբեք չէ կարող նիստերու գտնուիլ եւ գործօն դեր մը կատարել։ Ո՞վ կրնայ մեղադրել այս բազմաշխատ ծերունին իր այս անկարողութեան մասին։ — Ինչո՞ւ ուրեմն, քանի որ այնքան երիտասարդ, քաջառողջ բժիշկներ կան, ընտրել պատկառելի ծերունի մը։

Հոգաբարձութեան երեք անդամները շատ քաջ գիտեն թէ Տքթ. Խօրասանճեան Պոլսոյ այն բժիշկն է որ ամէնէ շատ զբաղած է, ցերեկը րոպէ մը չունի պարապ. նա կարող չէ մինչեւ իսկ իր հիւանդներուն հասնիլ. գիշերը կը փակուի իր սենեակին մէջ, քիչ մը կը հանգստանայ օրուան տաժանակիր աշխատութիւններէն, եւ կը պարապի բըժշկական նոր հրատարակութեանց ընթերցմամբ։ Նիւթապէս անհնարին է Տքթ. Խօրասանճեանին, առանց խանգարելու իր բոլոր գործերն, հիւանդանոցի աշխատութիւններն յանձն առնուլ։ Անոր ալ կարելի է մերթ ընդ մերթ դիմել կարեւոր խորհրդակցութեանց համար, բայց ոչ յարատեւ աշխատութեանց համար։ Այս բանս շատ աղէկ գիտնալով երեք հոգաբարձուներն, ինչո՞ւ դարձեալ Տքթ. Խօրասանճեան կ'ըսեն։

Իսկ դալով Տքթ. Խնդիրեանի, եթէ մէկ բժիշկ մը միայն հրաւիրուէր յանդամակցութիւն Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան եւ այդ հրաւէրն ալ Տքթ. Խնդիրեանի ղըրկուէր, հաւանական է որ յանձն կ'առնէր այդ պաշտօն, բայց երբ մի քանի բժիշկներ կ'անդամակցին հոգաբարձութեան, դիւրին չէր Տքթ. Խնդիրեանի որ ինքն ալ անդամակցի։ Պոլսեցիները մանաւանդ Բերացիներն, որոնց մէջ են Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան երկու անդամք, շատ ու շատ աղէկ գիտեն թէ Տքթ. Խնդիրեանի ու իր հայ պաշտօնակցաց շատերուն միջեւ գըժտութիւն կայ. իրաւունքը որո՞ւնն է, այդ մեր գիտնալու բանը չէ, իրողութիւնն այս է թէ՝ Տքթ. Խընդիրեան եւ հայ բժիշկներէն շատերը խոյս կուտան իրարու հետ գտնուելէ. գիտնալով այս բանս պատճառ մը չկայ երթալ անպատճառ ընտրել Տքթ. Խնդիրեանը։

Ահաւասիկ համառօտիւ ներկայացուցինք այն պատճառներն որք անհնարին կ'ընծայեն ընտրուած բըժիշկներուն ընդունիլ իրենց առաջարկուած պաշտօնը։ Այս ճշմարտութիւնը շատ աղէկ գիտէին երեք հոգաբարձուները, սակայն չգիտնալ կեղծեցին։

Արդ՝ պէտք է վերջ մը տալ այս բաներուս. հայ բժշկաց մէջ մեծ մաս մը կայ որ ժամանակ ու դիւրութիւն ունի, եւ միանգամայն տրամադրութիւն անդամակցելու Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան. եթէ հիւանդանոցի հոգաբարձութեան անդամք կարող չեն ասոնց մէջէն իրենց պաշտօնակիցներ ընտրել, Ազգային Վարչութեան անկ է ընտրութիւններն ինքն ընել, եւ կը յուսանք թէ յաջող ընտրութիւն մը պիտի ընէ։

Փափաքելի է միայն որ ընտրուին այնպիսի բժիշկներ որք կարենան իրենց բնակութեան պատճառաւ դիւրութեամբ ներկայ գըտնուիլ ժողովներուն, որք ի Պոլիս, կամ մանաւանդ գիշերներն ի Բերա կրնան տեղի ունենալ։

ՏԱՐԵԿԱՆ 500 ՈՍԿԻԻ ԿՈՐՈՒՍՏ

Մեր ազգային եկեղեցական հաստատութեանց կարեւորներէն մին ալ մեր վանքերն են, որոց վրայ շատ խօսուած է. բայց գրեթէ ընաւ կամ շատ քիչ լսուած է Տրապիզոնի Ս. Փրկչայ անուն վանքին վրայ։

Եթէ յիշողութիւնս չ'սխալիր, կարծեմ միայն 1877ին Մխիթարեան Միաբաններէն Պօյաճեան վարդապետը յատուկ տետրակով մը ուշադրութեան առարկայ ըրաւ թէ ո՞րպիսի օգուտ կարող է ընծայել այս վանք արհեստական ճիւղով տեսական եւ գործնական կրթութեան գործին։

Տրապիզոնի վանքը ո՛չ վանահայր, ո՛չ միաբան ունի։ Ս. Կարապետի կամ այլ նշանաւոր վանքերէն ալ չէ որ ամէն տարի հեռի տեղերէ ստուար ուխտաւորներու թիւ մը իրեն քաշէ ու իր զօրութիւնն եւ հրաշքներ ամէն տարի նորոգէ հռչակէ, բայց կարող է աւելի մեծ հրաշք գործել։

Այս վանք իր այժմեան դար ու բոլոր ճանապարհով հազիւ երեք քառորդ ժամու հեռաւորութիւն ունի քաղաքէն։ Գետադարձի հրաշագործած գետի ի վեր վանքի չորս կողմը տարածուած մշակելի ու անմշակ արտերուն, անտառին, կաղնուտին շրջապատը մօտ երկու ժամուան երկայնութիւն ունի։

Այդ հողերու արգասաւորութիւն, արժէք եւ նշանակութիւն նոյն իսկ Գաւառ. Վարչութեան, Գաւառ. Ժողովոյ, այս գաւառի ամբողջ հասարակութեան գրեթէ անծանօթ մնացած է ի շնորհս անհետաքրքրութեան, անտարբերութեան, անհոգութեան՝ որք կարծես հետզհետէ Տրապիզոնցի հայ հասարակութեան յատկանիշը կը դառնան։

Մի քանի գիւղացի հայ վարձակալներ երկար տարիներէ ի վեր յաջողած են համոզել թէ հողը անբերրի է, թէ իրենց հասուցած բերքը անբաւական կը գտնուի իրենց ապրուստին, որով տարուէ տարի միշտ պարտական մնացած են Ազգ. սնտուկին, եւ վերջապէս այդ պարտքն, գանձելի գումարներու անյոյս գանձումէն ազատելու համար վարձու գինը 50—60 լիրայի իջեցուցած եւ ըստ տիմ յապահովութիւն միայն մի անձի վարձու տալու սահմանուած է Գաւ. վարչութենէն։ Թերեւս վարձակալներու խիղճը կը համոզուի թէ ի պահպանութիւն իրենց գոյութեան հանրային իրաւունք ըլլալէ կը դադրին, թէ իրենք ալ հայ լինելով իրաւունք կրնան ունենալ վանքապատկան հողերու տէր դառնալ գէթ ցմահ։ Վարձակալը ինքն ալ իր վարձակալները ունի, որք կը մշակեն գլխաւորաբար ծխախոտ, ցորեն, գարի եւայլն։ Րէժին որոյ արտօնութեամբ կը մշակուին ծխախոտի արտեր, որոյ պաշտօնեաներու կողմանէ ի գիր կ'առնուին արտադրեալ ծխախոտի որքանութիւն, եթէ այդ վարչութեան պաշտօնական արձանագրութիւններէ տեղեկութիւն առնըւի, կարծեմ թէ վանքապատկան մշակեալ հողերէն արտադրեալ միայն ծխախոտի եւ այլ բերքերու աշարը կ'արժէ 30—60 լիրա, զոր վարձակալք չեն վճարեր, զի Օսմ. պետութիւն եւ կայսրեր յատուկ ֆէրմաններով ազատ կացուցած են վանքը ամէն տեսակ տուրքէ։

Արդ՝ վարձակալներ միայն աշարի արժէքն իբր վարձք տալով Ազգ. սնտուկին, այդ ընդարձակ արտեր բոլորովին ձրի կը վարեն, կը ցանեն, կը քաղեն, եւ չգոհանալով թերեւս անտառը, ծառը, կաղնուտը կը ջարդեն, կը կտրատեն անխնայ։

Եթէ կարող, խղճամիտ վարձակալներ գտնուէին, կամ եթէ ազգային վարիչ մարմինը իր հաշուոյն խնամով մշակել տայ, չափազանցութիւն չըլլար ըսել թէ աւելի քան 500 լիրա տարեկան զուտ արդիւնք յառաջ կուգայ։ Այս գումար կարելի է կա՛մ յատկացնել քաղաքի Ազգ. վարժարանին՝ որ ունենալով ամսական 40 լիրա աւելորդ գումար եկամուտ՝ կարելի կ'ըլլայ ամենաբարեկարգ միջնակարգ վարժարանի վերածել, եւ կամ նոյն իսկ վանքի մէջ տեսական եւ գործնական երկրագործութեան վարժարան մը հաստատելով սահմանափակ թուով գիւղացի տղաք կրթել հասցնել։

Թէ որչափ օգտակար կը լինի այսպիսի տիպար վարժարան մը, թէ ո՛րչափ յուսադրական եւ դիւրամատչելի կը կացուցանէ մի այսպիսի հաստատութեան համար այս վանք, զա՛ մի կարեւոր խնդիր է, եւ արժանի լուրջ ուսումնասիրութեան։

ՆԱՐԱՒԻՆ

Տրապիզոն

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պիզմարք իշխանը, Ֆարձինէն Ֆրիտրիխսրուհ գացած ատեն հինգ ժամ մնացեր է ի Պերլին։ Հազարաւոր մարդիկ, որոց մէջ բազմաթիւ տիկիններ, Շթեթինի կայարանը խռնուած էին՝ համակրական ցոյց մը ընելու համար իրեն։ Իշխանը եւ իշխանուհին իրենց կառքէն վար իջան։ Բարեկամներն որք ժամադրութիւն տուած էին կայարանին մէջ, ոստիկաններուն կարգերը խզելով նետուեցան դէպի Պիզմարքի նստած կառքը, իրենց ձեռքերը երկնցուցին իշխանին եւ ծաղկեփունջեր նետեցին այնչափ շատ որ Պիզմարք, տարափը կասեցնելու համար, գոչեց. «Բայց ո՞ւր պիտի դնեմ այս ամէն ծաղիկները»։ Ամբոխն այն ատեն սկսաւ երգել Գերմանիա ամէն բանէ առա՜ջ երգը։ Իշխանը, կառքին պատուհանէն վար ծըռելով նշան ըրաւ թէ կը փափաքէր խօսիլ, եւ սա խօսքերով շնորհակալութիւն յայտնեց իր բարեկամներուն. «բոլոր սըրտովս շնորհակալ եմ, ըսաւ. երջանիկ եմ հաստատելով որ տակաւին այնքան բարեկամներ ունիմ ի Պերլին»։ Այդ միջոցին ձայնը յուզումէն կարկեցաւ. ամբոխը, ուր շատ այրեր եւ կիներ կուլային, նորէն երգեց Գերմանիա ամէն բանէ առաջ երգը։ Ցնծոյ ճշմարիտ յարձակում մը եղաւ իշխանին կառքին վրայ. հարիւրաւոր ձեռքեր կ'երկննային դէպի ան, ամէն մարդ խօսք կ'ուղղէր անոր եւ բարի գալուստ կը մաղթէր։ Իշխանը չէր գիտեր ինչպէս շնորհակալիք յայտնել ամէն ներկայներուն։ Երբոր կառքը զատուեցաւ զայն բերող կառախմբէն, եւ ուրիշ կառախմբի մը հետ դէպի Լէրդի կայարանը ուղղուեցաւ, ուժգին ծափեր լսուեցան նորէն. «Պերլի՛ն եկէք, կը գոչէին ամէն կողմէ. Ժողովի՛ն եկէք»։ Լէրդի կայարանին մէջ, նմանօրինակ ցոյց մը եղաւ իրեն։ Իշխանը շատ լաւ երեւոյթ ունէր. իշխանուհին, ընդհակառակը, շատ տկար կ'երեւնար։

—Քրաուզէ երկրախոյզին մէկ նամակն, որ հրատարակուած է Քէօլնիշէ Ցայթունկի մէջ, կ'ամբաստանէ Թոկոյի (Հարաւային Ափրիկէ) գերման իշխանութիւնները թէ թոյլ կուտան գերեվաճառոր։ Այս նամակը շատ մեծ տպաւորութիւն յառաջ բերած է։

ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիոյ մէջ կատարուած մասնական երեսփոխանական նոր ընտրութիւն մը ջախջախիչ պարտութիւն եղած է պահպանողական կուսակցութեան, որ այժմ մեծ տխրութեան մէջ է։ Սաութ-Մոլթնի պահպանողական երեսփոխանին հայրը մեռնելով, զաւակն անոր յաջորդեց Լորտերու խորհրդարանին մէջ, եւ հարկ եղաւ նոր երեսփոխան մը ընտրել անոր տեղ։ Ազատական ընտրելին 1,612 ձայներու մեծամասնութեամբ ընտրուեցաւ ընդդէմ իր պահպանողական մրցակցին։

Սաութ-Մոլթնի շրջանակն առաջ կը պատկանէր ազատական կուսակցութեան, սակայն 1886ին ահարեկ ըլլալով Կլատսթօնի իռլանտական քաղաքականութենէն անցաւ պահպանողականաց, որոնց ընտրելին յաղթանակեց 1689 ձայներու մեծամասնութեամբ։ Իսկ այժմ այս կացութիւնը փոխուեցաւ, Սաութ-Մոլթն անցաւ անցաւ նորէն ազատականաց, նման ուրիշ շատ մը ընտրողական շրջանակներու որք երեք տարիէ ի վեր մասնակի ընտրութեանց միջոցաւ պահպանողականներէն կ'անցնին ազատականաց։

Ընդհանուր երեւոյթն այնպէս ցոյց կուտայ որ հակառակ Սօլզպէրիի ամէն ջանքերուն, Կլատսթօնեանք պիտի կարենան մեծամասնութիւն ձեռք բերել 1892ի ընտրութեանց մէջ։

ՍԵՐՊԻԱ

Արմատական նախարարութիւնը բաւական կարգի կանոնի դրած է Սերպիոյ ելմտական կացութիւնը։ Պէլկրատի հաշուեքննիչ Դիւանը այս օրերս վաւերացուց 1890 տարւոյ ելմտական գործողութեանց հաշիւները, անցեալ տարւոյ մէջ ելմտացոյցին բացը եղած է 2,900,000 ֆրանք, մինչդեռ նախորդ նախարարութեան օրով այդ բաց կը հասնէր 10,000,000 ֆրանքի։ Ինչպէս կը տեսնուի, Սերպիոյ գանձային վիճակը կը գտնուի շատ նպաստաւոր պայմաններու մէջ, եւ տնտեսական կացութիւնն ալ կը շարունակէ բարելաւանալ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ս. Պատրիարք Հօր այցելութիւնն ի Փէնէր յետաձգուած է շաբաթ օրուան : Պատրիարքը երէկ չկրցաւ Մայրիգիւղէն Պատրիարքարան երթալ :

Շաբաթ օրուան այցելութեան Սրբազան Պատրիարքին պիտի ընկերանան Կրօնական ժողովի ատենապետ Տ. Գրիգորիս եպիսկ. Յովհաննէսեան , Պատրիարքական փոխանորդը , Քաղ. ժողովի երկու ատենապետները Սիմոն պէյ Մաղաքեան , եւ Տիգրան էֆ. Նուսուֆեան :

* * *

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՈՐՈՇՄՈՒՆՔ

Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ Խառն ժողովի ներկայեց հետեւեալ մասնաւոր տնօրինութիւններն զորս ըրած էր :

Ա. Մուշի Գաւառական վարչութեան Կրօն. եւ Քաղ. ժողովները նոր ընտրութեամբ վերակազմուած եւ տեղեկագրուած ըլլալով, նոյն ժողովներու ընտրութիւնն հաստատուած եւ առ այս կոնդակներ ղրկուած են :

Բ. Բաղէշի Առաջնորդարանէն հրահանգ խնդրուած ըլլալով կրօնական գործոց մէջ հոգեւոր իշխանութեանց հրամանին հակառակ ընթացից մէջ գտնուող եկեղեցականաց մասին, Ս. Պատր. Հօր կողմէ հարկ եղած հրահանգը տրուած է վիճակին առաջնորդական տեղապահ Տ. Մաղաքիա վարդապետին :

Գ. Խնուսի փոխ-Առաջնորդը իր վիճակը վերադառնալէ յետոյ կըրկնած ըլլալով իր հրաժարականն , յանձնարարուեցաւ իրեն՝ շարունակել պաշտօնն :

Դ. Ռոտոսթոյի Կրօն. եւ Քաղ. ժողովոց ընտրութեան տեղեկագիրը ղրկուած ըլլալով, կատարուած ընտրութիւնք հաստատուած են Պատրիարքական կոնդակաւ :

Ե. Սեբաստիոյ Առաջնորդն ծանուցանելով որ Ս. Նշանայ վանքին մէջ հաստատեալ Ժառանգաւորաց վարժարանն փակուած է եւ նոյն նպատակաւ այլուր կառուցեալ գիշերօթիկ վարժարանն պիտի բացուի ի մօտոյ , ղրկած էր ուսմանց ծրագիրն քննուելու եւ վաւերացուելու համար :

Հարկ գտնուած ըլլալով յիշեալ Ժառանգաւորաց վարժարանի փակման պարագայներն իմանալ՝ յանձնարարուած է յիշեալ առաջնորդին՝ հարկ եղած տեղեկութիւններն հաղորդել, ինչպէս եւ ղրկել վանքին հաշուեցոյցն :

ՎՐԻՊԱԿ

Երէկի ազգային լուրերու մէջ «Քաղ. ժողով»ը պէտք է ըլլայ «Խառն ժողով» :

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Կիրակի ցերեկ ժամ 7 ին Բերա Վէրտիի Թատրոնին մէջ արտաքոյ կարգի ներկայացում մը պիտի տրուի Օսմանեան խմբին կողմէ , առաջնորդութեամբ Մնակեան էֆէնտիի :

Ի ՆՊԱՍՏ

Ա. ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻ

ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆ Է

ՀԱՒԱՏՔ , ՅՈՅՍ , ՍԷՐ

Վեց արարուածով

եւ

Ծիծաղաշարժ զաւեշտ մը մէկ արարով

ՏԻԿՆՈՋ ԿՕՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ

Ալիքսանեան էֆէնտի համակրելի դերասան մըն է եւ իրաւունք ստացած է հանրային քաջալերութիւնը վայելելու :

ՀԱՒԱՏՔ ՔՈ ԿԵՑՈՅՑ ԶՔԵԶ

Մայրիգիւղէն հետեւեալը կը հաղորդեն .

Մայրիգիւղի Տէր Պետրոս քահանային դուստրը որ Խասգիւղի Տէր Միքայէլ քահանային երէցկինն է, հինգ տարիէ ի վեր անդամալոյծ էր : [illegible] ծխախոտ փախցնելով իրենց պարտէզը նետեր ապաստաներ են հինգ տարի առաջ, խուզարկուները զանոնք ձերբակալելու համար Տէր Միքայէլի պարտէզը մտեր են , երէցկինը , մեծ սարսափ զգալով անդամալոյծ եղեր է : Երկու տարիէ ի վեր կուրութիւնն ալ աւելցեր է անդամալուծութեան վրայ : Ամէն միջոց ի գործ դրեր են զայն բուժելու համար իր կրկին հիւանդութիւններէն , Պոլսոյ բոլոր բժիշկներուն ցուցուցեր են զայն , որք անոր վրայ թափեր են գիտութեան բոլոր հնարքները . վերջապէս եզրակացուցեր են թէ մէջքին ծուծը պարպուեր է եւ անբուժելի նկատեր են զայն : Այս տարի մայիսին եւ սեպտեմբերին յԱրմաշ կ'երթայ երէցկինն Ս. Աստուածածնէն խնդրելու իր բուժումը : Անցեալ ուրբաթ գիշեր իրեն կը թուի գտնուիլ (ինք ալ չգիտեր երազ է թէ իրականութիւն) այնպիսի տեղ մը զոր բերնով չը կրնար նկարագրել , ինչպէս կ'ըսէ յետոյ. նստած է եղեր , ձեռն ի ծնօտ , խոհուն , երբ յանկարծ կը տեսնէ երկու էակներ որք իրեն կը մօտենան , լաչակով ծածկուած կին մը եւ վեհափառ կերպարանքով մարդ մը . «ի՞նչ նստեր կը մտածես» կ'ըսէ լաչակով կինն երէցկինին . եւ երէցկինը կը պատասխանէ. «ի՞նչ ընեմ , ի՞նչ կրնամ ընել , աչք չունիմ որ բան մը տեսնեմ» . լաչակով կինն այն ատեն անոր աչքերը ՝ կը սրբէ բանով մը , եւ ահա իսկոյն կը բացուին աչքերն : եւ վեհափառ կերպարանքով մարդը կ'ըսէ իր երեցկինին . «ի՞նչ նստեր կը մտածես, չելլա՞ս» . եւ երէցկինը կը պատասխանէ. «ոտք չունիմ որ ելլամ» . մարդն այն ատեն անոր ձեռքէն կը բռնէ ոտքի կը հանէ : «Ո՞վ էք դուք, կը հարցնէ երէցկինն, ըսէ՛ք որ կենացս մէջ միշտ երախտապարտ ըլլամ ձեզ . եւ երկու էակներն անոր կը պատասխանեն . «մենք անոնք ենք որոնց ուխտ ըրիր եւ զորս միշտ կը յիշէիր հիւանդութեանդ մէջ» : Եւ մէկ ալ կ'աւելցնեն . «կեանքիդ մէջ պիտի չմոռնաս զմեզ , միշտ պիտի յիշես նորէն» : Երէցկինն ուխտ ըրած էր Արմաշի Ս. Աստուածածնին եւ Գալաթիոյ Ս. Փրկչին :

Երբ Երէցկինը կ'սթափի , կը տեսնէ որ անկողինէն ելեր եւ հինգ վեց քայլ անդին գացեր է: Զայն կուտայ տան մարդոց , եւ ամէնքն ուրախութեամբ կը տեսնեն որ հինգ տարիէ ի վեր քայլ մը անգամ առնելու անկարող եւ յաւիտենական խաւարի դատապարտուած այդ կինը դիւրաւ կը քալէ եւ կը տեսնէ :

Շաբաթ առաւօտ , երէցկինը կ'երթայ անձամբ աղօթել Գալաթիոյ Ս. Փրկչին եւ Գարակէօմրիւքի Ս. Աստուածածնին :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օսմ. [illegible].— «Իզզէտտին» զրահաւորը կազմ ու պատրաստ վիճակի մէջ գտնուած է ընդունելու համար պատուիրակութիւնը որ Խրիմ պիտի երթայ Զարը ողջունելու Վեհ. Սուլթանին կողմէ : Շոգենաւն հաւանօրէն ճամբայ կ'ելլէ այսօր :

— Օսմ. Ծխախոտի Ռէժիին բաժնետէրք նախընթաց օրն իրենց եօթներորդ տարւոյ նիստը գումարեցին : Սըր Էտկար Վինսընթ իբր նախագահ շատ ջատագովական ճառ մը արտասանեց Ռէժիին հասութից օրըստօրէական աճման վրայ , ի մեծ ուրախութիւն իր ընկերակցաց : Այդ ճառէն կստանանք հետեւեալ տեղեկութիւնները .

1. Թէ նախորդ տարւոյ բաղդատմամբ այս տարի ունեցեր է 185,000 օսմ. ոսկւոյ հասութից աճում մը :

2. Թէ այս եօթներորդ տարւոյ մէջ գոյացած զուտ շահին քանակութիւնն ուրիշ տարիներու մէջ երբեք տեսնուած չէր եւ նախորդ տարւոյ վրայ 100էն 61 համեմատութեամբ աւելցած է ,

3. Թէ 100էն 8½ շահաբաժին կրնայ տալ բաժնետիրաց եւ պահեստի գումարին վրայ 11,000 օսմ. ոսկւոյ գումար մը բարդել :

4. Թէ Ռէժիին շահակից եղող օսմ. կառավարութեան եւ Հանրային պարտուց վարչութեան պիտի տայ շահէն իբր բաժին իւրաքանչիւրին 19,000 օսմ. ոսկի :

Այս ամէն բերկրաբեր տեղեկութիւններէն յետոյ , ժողովը վաւերացուց Պ. Էվլէնիտիսի անուանումը որ կը յաջորդէ իբր վարիչ Պ. Ֆոսսիի : Շնորհակալութեան քուէներ տրուեցան , ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ այս տեսակ պարագաներուն մէջ եւ ժողովականք ցրուեցան սա համոզմամբ անտարակոյս որ երկրին մէջ ընդհանուր հարստութեան բարգաւաճման քիչ օգտակար եղած չեն :

—Հանրային պարտուց այս տարւոյ հոկտեմբեր ամսու հասոյթները 15.000 ոսկի նուազ եղած են , բաղդատմամբ անցեալ տարւոյ հոկտեմբերի հասոյթներուն :

—Բէթլէհէմ. կայսերական հրամանաւ Բէթլէհէմի [illegible] եւ անոր աղերուն մուտքն ու գործածութիւնն ի Պոլիս եւ ի գաւառս արգիլուած է :

—Թէմպէքի ընկերութիւնը. — Օսմանեան կայսրութեան մէջ Թէմպէքիի վաճառման մենաշնորհի վերաբերեալ նախարարաց խորհուրդի մազպաթան որ ենթարկուած էր կայսերական վաւերացման վերադարձուեր է Բ. Դուռն , ինչ ինչ փոփոխութեանց համար :

—Թօփանէյի [illegible] նորոգութեան համար Կայսերական կառավարութիւնը արտօնած է 10,800 ղրշ.ի վճարում մը :

—Գեղարուեստից վարժարան. — Յառաջիկայ շաբաթ օրուընէ սկսեալ Գեղարուեստից կայսերական վարժարանի աշակերտաց ձեռքով արտադրած գործերն ի տես պիտի դրուին վարժարանին սրահին մէջ Սթամպուլ , կայսերական Միւզէին մօտ : Ցուցահանդէսը 10 օր պիտի տեւէ:

—Թղթատարական եւ հեռագրական վարչութիւնը հարկ դատելով Հայտարբաշէն Իզմիտ երկարող երկաթուղւոյն գըծին վրայ քանի մը տեղ հեռագրական եւ թղթատարական կեդրոններ հաստատել՝ Բ. Դռնէն այս մասին հարկ եղած արտօնութիւնը խնդրած է:

—[illegible] ընտանիքներ, որք Վառնայէն եւ Սիլիստրէէն կուգան նախընթաց օրը Պոլիս հասան :

—[illegible] .— Կը հաղորդեն թէ Սիլիվրիի մէջ պատճառախտ ծագած է . հարկ եղած միջոցները տեղական կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուած են :

—[illegible] հանգուցեալ Նիկողոս խալֆայի արտօնութիւն խնդրած է մաքսային վարչութենէն Իզմիրի , Սէլանիկի , Պէյրութի եւ Թուրքիոյ ուրիշ քաղաքներու մաքսային մթերանոցները [illegible] երկաթով շինելու համար :

—Քերովբէ էֆէնտի Մ[illegible] իֆթիխար չքանշան մը շնորհուեցաւ իր մի քանի գործոց համար : Քերովբէ էֆէնտի վիմագրիչ է ի Սէլանիկ , բայց իր արհեստին այն աստիճան հրրութեան հասուցեր է որ բաղդատելով իր գործերը Պոլսոյ մէջ եղած վիմագրութեանց հետ , ճշմարիտ հիացում մը կը պատճառեն : Քերովբէ էֆ ատենօք Եւրոպա երթալով, հոն իր բնական ուշիմութեան շնորհիւ կատարելութիւն ձեռք բերած է : Սէլանիկի մէջ , ունի նաեւ տպարան մը որ քաղաքին էն բանուկն է :

—Վեհ. Սուլթանն եւ իր բանակը . — Պաշտօնական Լրագիրն իր երէկի թուոյն մէջ կ'ըսէ թէ Վեհ Սուլթանն , որ իր ամբողջ ժամանակը կը նուիրէ ուսումնասիրելու ինչ որ կրնայ աւելցնել իր կայսրութեան բարօրութիւնն եւ իր հպատակներուն բարեկեցութիւնը , նոր ապացոյց մը տուած է իր վեհանձն զգացումներուն իր արի բանակին նկատմամբ , որուն իւրաքանչիւր անհատը իբր իր զաւակը կը նկատէ : Անցեալ երեքշաբթի , միջօրէէն յետոյ , Զուաւներու գնդին երկրորդ վաշտին երկրորդ գումարտակին պատկանող Խալիլ Մուսա անուն Գալքանտէլէնցի զինուոր մը ծովը ինկած էր Շիրքէթի 38 թիւ շոգենաւէն որ Պէշիքթաշի նաւամատոյցը կը մտնէր : Անմիջապէս շոգենաւէն երկու նաւաստի , Ալի եւ Հասան, ծովը նետուեցան եւ Հասան Մէհմէտ անուն նաւավարի մը օգնութեամբ յաջողեցան ազատել զինուորն եւ ողջ առողջ ցամաք հանել : Ն. Վեհափառութիւնն , իմանալով այս արկածը , իր դիմաց բերել տուաւ երկու նաւաստիները եւ նաւավարը եւ ջերմ խօսքերով շնորհաւորեց զանոնք ըսելով թէ զինուորի մը կեանքը , որուն պարտականութիւնն է կռուիլ միշտ իր Վեհապետին եւ երկրին համար , միշտ թանկագին է : Այս խօսքերէն յետոյ , Ն. Վեհափառութիւնն իր իսկ ձեռքով չքաղրամներ տուաւ այդ երեք քաջերուն եւ զանոնս ճամբեց պարգեւներով :

—Ոստիկանութիւնը . — Յայտնի է թէ կայսերական Իրատէ մը արտօնած էր ոստիկանական նախարարութիւնը որ պաշտօնական դասընթաց մը բանայ այն ոստիկաններուն համար որք կարդալ գրել գիտեն: Այս Իրատէի հրատարակուելէն ի վեր այս դասախօսութիւնը կանոնաւոր կերպով շաբաթն երկու անգամ կը կատարուի նոյն նախարարութեան պաշտօնատան մէջ : Քառասուն ոստիկանք կը հետեւին սոյն դասընթացներուն , զորս քաջալերելու համար որոշուեր է որ ասոնց մէջէն անոնք որ պիտի կարենան լաւ քննութիւն մը անցընել , ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյի նախագահութեան ներքեւ կազմուած յանձնաժողովի մը առջեւ , պիտի կոչուին պարապ մնացած պաշտօններու : Նոյնպէս գաւառներու մէջ ոստիկանապետի պաշտօնները պիտի յանձնուին Պոլսոյ այն ոստիկաններուն որք քննութիւն անցընելէ յետոյ հարկ եղած վկայականը կարող ըլլան ստանալ :

— Հանրօգուտ շինութիւնք.— Պ. Կուսպալինօ , Պ. տը Լօնժիլի , Պ. Տօուսըն եւ մէկ քանի ուրիշ անձեր յայտնի է թէ կայսերական կառավարութենէն արտօնութիւն կը խնդրեն նաւային շինութեանց գործարաններ եւ աւազաններ հաստատելու Կ. Պոլսի շրջակայքը : Այս ձեռնարկին վերաբերեալ թղթեր Պետական Խորհրդին պիտի ղրկուին հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան անդ ամբողջանալու համար : Պ. Կուսպալինօ վերջերս առաջարկած է փոխել իր խնդրագրին առաջին պայմանները , այնպէս որ կայսերական կառավարութեան աւելի նպաստաւոր ըլլան :

—Զօրավար Նէճիպ փաշա ծանուցած է հանրօգուտ շինութեանց նախարարին թէ պիտի վերսկսի իր Իզմիտ-Տիարպէքիրի երկաթուղւոյ ծրագրին բանակցութիւնները :

—Եմէնի զինուորական հրամանատար Ահմէտ Ֆէյզի փաշայի նոյեմբեր 3 թուականով ուղղած մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ կայսերական զօրքերն յարձակումով առեր են Զիշրաք ամրոցն որուն ետեւ ապաստանած էին ապստամբները Խպուտէս անուն ցեղի մը հրամանին տակ: Ապստամբները փախեր են, թողլով բազմաթիւ մեռեալ եւ վիրաւոր :

—Քոլերա. Նոյեմբեր 4էն 5 Դամասկոսի մէջ քոլերայէն 7 ը անձինք բռնուեր են , եւ մեռեր են չորս անձինք , որոնց երկուքն առաջուց բռնուեր են եղեր :

ԶԱՆԱԶԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

Երէկ առաւօտ Դանտելլիի առջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ անգլիական Էտըլբուրկ շոգենաւին եւ Րըշպէ շոգենաւին մէջտեղ: Էտըլբուրկ ընկղմեցաւ ընդհարումէն մէկ քանի վայրկեան յետոյ : Շատ մարդիկ ազատեցան Ռուսիոյ դեսպանատան պահակէն որ արկածին ժամանակ Վօտիլըէն կ'իջնէր : Էտըլբուրկի նաւապետը ստացած վէրքերէն մեռաւ առաջին եւ երկրորդ մեքենավարները եւս մէջտեղ չկան : Մնացեալ նաւաստիներն ազատած են .

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

(7 Նոյմ.)

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

Երեք ամիս Լօնտրայի վրայ	109 ⅝
» » Բարիզի վրայ	22 95

ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ առտու բացուեցաւ	18 7½
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	18 10½

ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻԷ

Երէկ իրիկուն	67 ⅛

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն Սէրի A.	39 ½
» » B.	20 ⅛
» » C.	16 ½

ԲԱԺՆԷՏՈՄՍՔ

Բանքէի երկաթուղի	Ֆր.	54 ⅞
Թրամուէյ	ոսկի	5 70
Ռէժի	»	14 11

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. Ոսկի	100	20 Ֆրանք	87 28
Մէճիտ	107 9	Անգղ. Ոսկի	110 17
Պէշլիք	101 20	Մարք Գեր. Ո.	106 30
Մէթալիք	98 —	Իմբէրիալ	89 30
Թասֆիյէ	21 20	Ֆլորին	51 12
Տկ. Դլ. Սկ.նի	7	Բալիք Թուղթ	9 70

Ա Զ Դ

Մեր գաւառայի բաժանորդներուն կը պարտաւորինք վերստին հաղորդել թէ՝ երբ մեզ բօսթայի փուլ ղրկեն, փոխանակ դրամի, հետեւեալ կերպով պէտք է ըլլայ :

300 թիւի համար 115 ղրշ. փուլ
150 » » 58 » »
75 » » 29 » »

Իսկ եթէ մէճիտ ղրկեն

300 թիւի համար 100 ղրշ.
150 » » 50 »
75 » » 25 »

Ա Զ Դ

Ասա-Բազարի Ս. Կարապետ թաղին համար կուզուի դասատու մը որ հմուտ ըլլայ պատմութեան եւ միանգամայն Աշխարհագրութեան :

Դիմացուցիչ ամսական: 4—6

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ՆԵՐԿԸ

Մինչեւ հիմա մեծ նաւերն որք ամբողջովին երկաթեայ կամ պողպատեայ են , առ առաւելն տարին անգամ մը աւազան մտնելով դարձեալ ներկուելու պարտաւոր են , որովհետեւ իրենց ընդծովեայ մասը՝ մի քանի ամսուան նաւարկութենէ յետոյ , նա մանաւանդ արեւադարձային տաք ծովերուն մէջ , կըրային աղերու խաւով մը եւ ծովային խեցիներով ու բոյսերով կը ծածկուի , որով իրենց արագութիւնն իսկ մեծաւմասամբ կը չքանի : Նաւուն ողնատախտակը մէկ կողմէն ժանգոտելէ եւ միւս կողմէն ալ վերոյիշեալ կրային խաւէն ու ծովուն աղտեղութիւններէն զերծ պահելու համար երկու անգամ տարբեր բաղադրութիւններով կը ներկեն զայն : Առաջին ներկը նաւուն մետաղին ծովու ջուրին հետ իր մշտատեւ շօշափումէն ժանգոտելէ ազատ պահելու կը ծառայէ . իսկ երկրորդ ներկը որ թունաւոր ներկ կը կոչուի , պղինձ պարունակելուն համար ծովուն յարաճուն ճճիները նաւուն վրայ տեղաւորուելու կ'արգիլէ եւ կամաց կամաց զատուելու յատկութիւնն ալ ունենալով ընդծովեայ խեցիներուն եւ բոյսերուն թոյլ չտար որ նաւուն փակչին :

Բայց երբ ժանգոտելու առաջքն առնող առաջին ներկը քերթուի կամ թափի , բան մը որ շատ յաճախակի կը պատահի , այն ատեն երկրորդ ներկին բաղադրութեան մէջ գտնուող պղինձը ողնատախտակի երկաթին կամ պողպատին հետ ուղղակի շօշափման մտնելով գալուանական բուռն ներգործութիւն մը յառաջ կը բերէ որով եւ կրծող ժանգոտութիւն մը:

Այս մեծ անպատեհութիւնը բառնալու համար Անգլիոյ Նիւքէսըլ-Սիւր-Թին քաղաքին համբաւաւոր մէկ գործարանատէրը՝ Հոլտարֆիլ , «միջազգային» կոչուող նոր ներկ մը հնարած է որուն մէջ պղինձի տեղ սնդիկը գործածած է : Այս ներկ քիչ մը սուղ է սակայն գալուանական ո՛ եւ իցէ ներգործութիւն չը պատճառելով միւս ներկին ամէն առաւելութիւններն ալ ունի , եւ շատ լաւ վիճակի մէջ կը պահէ նաւուն յատակը :

Անգլիական կառավարութիւնը բազմաթիւ բաղդատական փորձերէ յետոյ իր բոլոր նաւերուն համար այս ներկին գործածութիւնը ընդունած է , եւ անցեալ ամիս ալ ֆրանսական կառավարութիւնը Հոլտարֆիլի [illegible] արտօնութիւն տուաւ Թուլոնի նաւահանգստին մէջ գտնուող Սուֆրէն նաւին վրայ փորձեր կատարել այս միջազգային ներկով : Մեծ յոյս կայ թէ ֆրանսական կառավարութիւնն ալ ընդունի այս ներկին գործածութիւնը եւ [illegible] յարմար վայր մը գործարան մը պիտի հաստատէ անոր պատրաստութեան համար :

Վ. ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

ԱԶԴ. — Թէոդորի [illegible] վարժարանին համար ֆրանսերէնի , [illegible] նման դասատու մը կ'ուզուի ամսական 100 [illegible] դիմել լրագրիս խմբագրատունը : 2—3

Ա Զ Դ

Գ. Մինասեան [illegible] գրասենեակն , ի [illegible] , թիւ 27 , փոխադրուած է [illegible] , թիւ 8 , [illegible] :

ՕՐԱՑՈՅՑ
ԵՒ
[illegible]
1892
ՆԱՀԱՆՋ ԹՈՒԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՌՅԽԱ—ՌՅԽԲ
Ի Վ.ՆԵՏԻԿ
Ի ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ
Գին 2 ղրուշ

ՏՔԹ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՓԱՇԱԵԱՆ

[illegible] կը հաճի ծանուցանել թէ ի գիշերի իւր յաճախորդաց [illegible] մը հաստատած է , ի [illegible] , թիւ 39 թիւ , վերի յարկ , ուր կը դարմանէ ամէն օր բաց ի Կիրակէ 7-9 (Ը. Ք.) 7—20

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ
ԵՐԿՐՈՐԴ ԵՒ Վ.ԵՐՋԻՆ ՄԱՍ
ԳՈՐԾ
ՍՄԲԱՏ ԳԱԲԱՅԵԱՆԻ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Մնակեան խումբը դէշ բան մը ըրաւ այս շաբաթ, իր ներկայացումը կիրակի գիշեր տալով ի Գատը գիւղ. պէտք չէ մոռնալ որ Գատը գիւղցիք ընդհանրապէս վաճառական են, եւ երկուշաբթի պէտք է որ կանուխ գործերնուն վազեն : Այս անգամ Մոմէ արձան շինողը ներկայացուցին մեզի. ինը արարուած : Դրամնուս փոխարէնը տուին, կրնանք ըսել :

Ամէնքդ տեսած էք Մոմէ արձան շինողը. չորս եղեռնագործներ կը միանան քանի մը միլիոն կողոպտելու, շատ մը սպաննութիւններ կ'ընեն (Զ'կրցայ համրել թէ քանի հատ) եւ որպէս զի ոստիկանութիւնը շուարեցնեն, մոմէ արձան շինող խեղճ գործաւորի մը տունը կը ձգեն այնպիսի նշաններ՝ որոնք ապացոյց պիտի ըլլան թէ այդ արհեստաւորը գործած է չորս շարագործաց եղեռնը : Խեղճ արհեստաւորը շղթայակապ աշխատութեան կը դատապարտուի, եւ օր մը կայսերական ներմամբ կ'ազատի : Ծերացած է, տարիներ անցած են. աղջիկ մը ունէր փոքր, չորս շարագործք յափշտակած էին զայն, կը մնայ յուսահատ. Քսավիէ տը Մօնթէբէն այնպէս կ'ուզէ որ աղջիկը գտնէ, եւ կը գտնէ : Հիմա շարագործներուն պատիժ մը տալ կը մնայ. (շարագործներէն մին սպաննած է երկու ընկերներն ալ, ինք միայն տիրանալու համար հարստութեան) : Բայց ինչպէս պատժել : Մոմէ արձան շինողը ոստիկանապետին կ'ըսէ թէ ինք միջոց մ'ունի գլխաւոր շարագործին մեղապարտութիւնն ապացուցանելու. ճակատ առ ճակատ կը բերեն զինքն անոր հետ : բողոք եւ կատաղութիւն : Արհեստաւորը կ'ամբաստանէ, ոճրագործը ինքզինք կը պաշտպանէ. այն ատեն մոմէ արձան շինողը կը գոչէ. «Եթէ բոլոր սպաննածներդ հիմա ողջըննային եւ քեզի մատնիչ ընէին իբրեւ ոճրագործ, անոր ինչ պիտի ըսէիր :» — «Թող ողջննան եւ մատնիչ ըլլան» կ'ըսէ դահիճը. մէկէն վարագոյր մը կը բացուի, բոլոր սպանեալները մատնիչ կ'ըլլան շարագործը, որ կը ցնորի, կը խոստովանի եւ գետինը կը թաւալի :

Մոմէ արձան շինողը սպանեալներուն արձանները շինած էր այնքան ճշդութեամբ որ շարագործը խաբուած է :

Անհաւատալի խաղը, ինը արարուած, եւ, հաւատացէք, ստորագրութեանս արժանի արագութեամբ հազիւ եղաւ ինձ ամփոփել զայն, քանի մը պարբերութեանց մէջ :

Բնական է որ դահիճներու խաղը մեր սիրածը չէ. Քսավիէ տը Մօնթէբէն կը թագաւորէ 5 սանթիմնոց լրագիրներու թերթօնին մէջ. կարծեմ մեր մէջ ալ Սիմօնէ եւ Մարիին չափ քիչ թարգմանութիւններ յաջողութիւն գտած են. քանզի կոշտ կերպով հետաքրքրական են, եւ հասարակ դասին մատչելի : Կը պատմուի Մօնթէբէնին համար թէ այնքան շատ կ'սպաննէ իր գործերուն մէջ որ ստիպուած է գիրք մը գրելէ առաջ շատ մը փայտէ փոքրիկ մարդիկ շինել, ամէնուն անունը գրել վրան, եւ երբ սպաննէ զանոնք գիրքին մէջ՝ մէկ կողմ դնել, որպէս զի նորէն չ'սպաննէ. եթէ ստոյգ ալ չըլլայ այս պատմութիւնը, գոնէ սիրուն է : Մնակեան խումբը զարգացեալ հասարակութեան մը հետ գործ չ'ունի, իրեն խաշոր պատկերներով խաղեր պէտք են. ժողովուրդին ուզածն է, հացի խնդիր մըն է, առարկութիւն չը վերցներ : Ըսեմ սակայն թէ թոյնի եւ դաշոյնի սեւին մէջ Մոմէ արձան շինողը իր սեւին ամէնէն պատուական տիպարն է. ես պիտի ուզէի այս խաղը տեսնել անգամ մը, բայց յաջորդ անգամուն ուրիշ սեւէ խաղ մը. «ամէն սեւ լա՛ւ է բայց ձանձրացուցիչ սեւէն.» բայց դէշն այն է որ Մընակեան առանց Ալիքսանեանի խաղ չ'ունի, այսինքն առանց խեղդելու, սպաննելու :

Խաղէն անցնինք խաղացողներուն. Սիսակին դերը՝ հակառակ ազդարարութեան՝ կը կատարէր Ալիքսանեան. շատ աղէկ ըրեր են. Ռոտիլի դերը Սիսակինը չէ, ինչպէս «Բարիզի աղքատներ»ուն մէջ Սիսակին ունեցած դերն ալ Ալիքսանեանինը չ'է. ինծի ըսին որ իբր թէ փափուկ շարագործ է Ռոտիլ եւ աւելի յարմար Սիսակին. բայց, տէր Աստուած, ի՞նչ գաղափար, կէս տասնեակ մարդ սպաննելէ յետոյ փափո՛ւկ հակառակորդ ... վերջապէ՛ս : Ալիքսանեան կատարեալ յաջողութիւն մը ունեցաւ իր մասնագիտութեան մէջ. այս դերասանը կրնայ պարծենալ թէ ոչ ոք Մնակեան խումբին մէջ իր դերը կրնայ կատարել, մինչդեռ շատ դերասաններ մի եւ նոյն դերը կրնան հաւասար յաջողութեամբ ներկայել երբեմն : Գիտէ՞ք, Ալիքսանեան ծափահարուեցաւ, եղեռնագո՛րծը. ի՞նչ անբարոյականութիւն, հէ՞, ոճիրը ծափահարել ... Օր մը Շահզատէ Պաշի խեղճ մարդուն գլխուն հանդիսական մը բարկութենէն կօշիկը նետեր է, եւ Գատըգիւղ կը ծափահարեն. զարավէրջի՞կ ենք մենք ալ. — Բայց չ'է, խնդիրն այն է որ Գատըգիւղցին գիտէ արուեստագէտը եւ ոճրագործը իրարմէ զանազանել. իր ծափերը արուեստագէտին ուղղեալ էին. արդէն այս դերասանին համար որ թատերաբեմին վրայ աշխարհիս ամէնէն պըղծալի մարդն է, կ'ըսեն թէ գառնուկի չափ բարի է դուրսը, (քաւելո՞ւ համար.) իր ձայնը տաղի խժուկ մը ունի, շարժումները չոր բան մը, եւ աչքերն ալ սատանայի սեւութիւն մը. ինչո՞ւ նպաստ մը չեն տար այս դերասանին համար :

Կը նեղէ Մնակեան որ իրմէ առաջ խօսեցայ Ալիքսանեանին վրայ, չեմ գիտեր ինչու : Մնակեանն էր, հա՞րկ է ըսել, Մոմէ արձան շինողը, վասն զի սա ... ամէնէն շատ ողբացող ու գոռացող անձն էր խաղին մէջ : Մնակեանին համար այնքան նպաստաւոր բան գրած են եւ գրած եմ՝ որ կրնայ քանի մը քննադատութիւններ լսել ինձմէ : Մնակեան արուեստագէտ մըն է, ամէնքս գիտենք, բայց չափը տակաւ կը կորսնցնէ կոր այս դերասանապետը, այսինքն տռամաթիք միջադէպերուն պահանջած ուժգնութեան աստիճանին գիտակցութիւնը. իր տղան բժիշկին յանձնել չզիջանելու անգքին մէջ ունեցած կատաղութեան, յուզման փըրփուրը շատ անբնական, շատ կեղծ հընչեց. կը կասկածէինք որ այս դերասանն ալ «լինցած» ըլլայ. բոլոր սրահը դժգոհ էր «ի՞նչ չափազանցութիւն.» անհաւատալի ինչ որ նոյն վայրկենին իրարու մրնջեցին գետնասրահին մէջ աթոռակիցները. Մընակեան նոյն չափազանցութեան մէջ ուրիշ անգամ մըն ալ ինկաւ. կ'ըսեն թէ այն հասարակութիւնը որուն առջեւ կը խաղայ՝ շատ պոռչտուք կը պահանջէ դերասանէն. կ'ըսեն դարձեալ որ, Մնակեան թատրոնին խորը իր դէմքը ներկելու շիշերուն քով ուրիշ շիշեր ալ կը գործածէ. այս վերջին շիշերն ալ կը ներկեն իր դէմքը կաս կարմիր, միայն թէ անոնց պարունակութիւնը երբեք չ'քսուիր. այդ շիշերն էին պատճառ կ'ըսեն մեզ որ առաջին երկու արարուածին մէջ կատարեալ յուսախաբութիւն մը ունեցանք. պէտք չ'է հասարակութիւնը արհամարհել, մանաւանդ Գատըգիւղի հասարակութիւնը : Մնակեան ուրիշ յանցանք մըն ալ կ'ընէ. իր դերը իր կողմէն կը զարդարէ, կ'աւելցնէ առանց յուշարարին հետեւելու. եթէ կը կարծէ որ ինք թարգմանիչն ըլլալով իրաւունք ունի այս բանին՝ կը սըխալի. ամէնէն մեծ արուեստագէտները անոնք են որ կէտ առ կէտ կը հետեւին բնագրին. պէտք չ'է թատերգակները սըրբագրելու յաւակնութիւն ունենալ, ըսել է որ բնագիրը բաւական չ'է զիրենք փայլեցնելու : Այդ դիտողութիւններէն յետոյ ըսենք որ, Մնակեան անման, անհաւասարելի կերպով կատարեց միացեալ արարուածները (երբ շիշերուն ազդեցութիւնը անցած էր.) գո՛հ էինք որ խաբուած էինք առաջին երկու արարուածներէն. Մնակեան կատարեալ էր. կ'ըսեն ինծի արդէն որ Մնակեան կը նմանի դաշնակի մը որ յաւիտենական [illegible] ունի, եւ երբ ուժգին մասեր ըլլայ՝ անբաղդատելի է. իր արհեստաւորի միամիտ դէմքը, հագուստին ցնցոտիներուն նըրբութիւնը, յուզումը, տպչութիւնները, բարկութիւնները, այս ամէնը ի վեր հանեց ճշմարիտ տաղանդի մը արտայայտութեան մէջ : Իր շարժումներուն համար դիտողութիւն մը. որովհետեւ Մնակեան արուեստագէտ մըն է, պիտի հասկնայ զիս. իր յուզումներուն մէջ Մնակեան աջ ձեռքը դէպի դիմացինը ուղղելով կը դողդողացնէ. չափազանց յաճախ կ'ընէ այս շարժումը : Ըստոյգ կարծեմ թէ ածխավաճառ մը եւ իշխան մը նոյն շարժումները չեն ըներ իրենց բարկութեան մէջ. բայց Մնակեանին համար Մոմէ արձան շինողին բարկութիւնը Կոյր Զօրապետին բարկութենէն տարբեր բան մը չ'ունի. որովհետեւ իր տաղանդէն այս նրբութիւնը կ'ըսպասուի, այս դիտողութիւնս ալ ներելի է հոս :

Անձնապէս կը ճանչնամ Մնակեանը, Վարանթէն Տարմանթիէռին պատմութիւնն ըրի ձեզ անցեալ օր. այս օրերս առիթ ունեցայ իրեն հանդիպելու :

Ամէնէն աւելի թատերագէտ Ֆրանսացւոց մէջ այսօր թատրոնը, գրականութեան նման, նորէն հիւանդութեան մէջ կը թաւալի. ամէնէն գեղեցիկ խաղերը Բարիզ այս օր իրենց մանրամասնութեանց մէջ գեղեցիկ են, իսկ նիւթը, իրապաշտութիւնը թատրոնին մէջ ալ եւ [illegible] մը բացուեցաւ՝ ուր ժողովուրդին հասկցնել կ'ուզեն թէ ինչ են [illegible] թունաւորուելուն պրկումները : Մնակեան գիտէ այս ամէնը, կարդացող է. եւ ֆրանսական թատերգութեան այս տագնապին մէջ կ'ըսէ որ ռուս դերասանները ամէնէն աղէկ տեսած խաղացողներ են. թերեւս այս Ռուսերը ինչպէս վէպին մէջ, այնպէս ալ թատերգութեան մէջ այնպիսի ուժգնութիւն, վայրենութիւն մը կրնան դնել որ զիրենք որոշէ՝. տռամի մէջ Ռուսերը թերեւս գերազանցէին, բայց նուրբ թատերախաղերու մէջ միշտ անբաղդատելի պիտի ըլլային Ֆրանսացի արուեստագէտները. Մնակեան Ռուս արուեստագէտները կը շատագովէ իր շարժումները չափազանցութիւնները պաշտպանելու, արդարացնելու համար թերեւս, բայց հայ դերասանապետը կրնայ գիտնալ թէ թատերական աշխարհի մէջ ընդունուած է թէ, դերասանը պէտք է ձեւերու եւ բացագանչութեան մէջ ժուժկալ ըլլայ, եւ իր նուրբ արուեստովը գրաւէ հասարակութիւնը :

Մնացեալ դերակատարներէն Մաթէոսեան իբր [illegible] կատարեց իր եղեռնագործի խիստ դերը, արդէն կ'երեւակայէ՞ք որ այդ գիտութեամբ եւ հասարակ մէկը շարագործ ըլլայ. անճարակ դաւակից մըն էր եղած. բայց զուարճացուցն այդ դերը իրը չ'էր, բայց ո՞վ ըսել անոր :

Պինէմճեան իր բժշկի դերին մէջ անյաջող բան մը չ'ըրաւ. բոլորովին իր դերին մէջն էր. այս տղան վերջին յօդուածէս նեղացեր է. գիտցէք, Պ. Պինէմճեան, որ ամէն հայ դերասանները կը սիրեմ եւ կը մեղքնամ, ձեզի դէմ բան մը չ'ունիմ. ընդհակառակը կը կարծեմ որ յաջողակ դերասան մըն էք. միայն թէ ամէնէն յաջողակը չ'էք. ազնուական տղու դերերուն մէջ շատ աղէկ էք. եւ արդէն ձեզի միջակէն վեր դերասան մը համարելս իսկ [illegible] մըն է ձեզի. աշխատեցէ՛ք. չ'եմ կրնար ըսել թէ բոլորովին թատրոնի համար ծնած չ'էք :

Պարոն Նալպանդեանի շարժումները լաւ են, ձայնը բաւական անտակ չ'է. այս տղէն յուսահատ էի ատեն մը, բայց հիմայ, նոյնքան յուսահատ ըլլալու պատճառ չ'կայ, յայտնի է թէ կ'աշխատի :

Զօպանեան իբր [illegible] շատ զուարճացուց թատերասրահը :

Տիկ. Խօժէնի թէեւ դերին մասնաւոր հրապոյր մը չը տուաւ, բայց դերն ալ չ'աւրեց. շատ յաջող էր 40 ֆրանք պահանջելու վիճակուորութենէն ետ կենալով շարագործներու հետ գաւաթ պարպելը. — պէտք է աշխատի որ ձայնը աւելի մեղմացնէ. նոյն դիտողութիւնը Տիկ. Սաթենիկի, ձայնը շատ հնչուն է, աւելի ցած, [illegible] :

Տիկ. Պինէմճեան եւ Օր. Ադնիւ երկուքն ալ խաղին կատարեալ ամբողջութեան մասնակցեցան :

[illegible]ին մէջ փայլեցաւ Մաթէոսեան. Սանճաքճեան ալ իր Պէյ Էլէնի Այաքսը յիշեցուց մեզ, զուարճալի էր. բայց երկու շաբաթը անգամ մը նոյն կատակերգութիւնը տալ կատակերգութեան սով ունենալ է : Խումբին մէջ երեք կատակերգակ ունիք, Մաթէոսեան, Զօպանեան եւ Սանճաքճեան, ինչո՞ւ կատակերգութիւններ չներկայել. գիտցէք որ աղէկ կերակուրէ մը յետոյ դժուար է, մարսողութեան շատ հակառակ է ամբողջ ժամեր ձեր լացն ու կոծը մտիկ ընել, քիչ մըն ալ զուարճացուցէք մեզի. ամէն երկու կամ երեք շաբաթն անգամ մը ներկայացում մը տուէք. հասարակութիւնը կը համակրի կոր ձեզի. խումբերնիդ լաւ ամբողջութիւն մը ունի, երթալով ձեր հանդիսականներուն թիւը կը շատնայ կոր, շատ մը ուսեալ երիտասարդներ կ'ըսեն ինձ թէ մինչեւ հիմայ չ'էին գիտեր թէ այսքան կոկիկ հայ խումբ մը ունինք. այո, հայ են այս արուեստագէտները, դերակատարութիւնն ալ գեղարուեստ է, ազգի մը գեղարուեստը նոյն ազգին մտաւոր եւ հոգեկան զարգացման աստիճանաչափերէն մին է. պատիւ են մեզի Մնակեանի եւ Սիսակի նըման դերասաններ, մեր օսմանցի հայրենակիցները ամէն օր հայ տաղանդը կը վարձատրեն, կը ծափահարեն, եւ ցաւալի պիտի ըլլար որ մենք հայերս օգուտ չը քաղէինք այս արուեստագէտներու տաղանդէն : Արժանիք ունին. գիշեր մը առաջ Ֆաուսթին էինք, Բերա թատրոնին բացման. կատարեալ անյաջողութիւն անկում, մարդ իբր գիտցած Ֆաուսթն ալ կը մոռնար. բայց գոնէ Մնակեան խումբն իր ներկայացուցածին տէրն է, աղէ՛կ կը ներկայէ՝ ինչ որ կը ներկայէ :

ՇՈՂԻԳԻՐԻՋ

Ց. Գ. — Ըսել Պարոն Թօնիի որ Գատըգիւղ չը զարնէ բնաւ այն կտորը ուր Թռչունի պէս կը սուլէ՜նք, չինգենուհի կը դպչէր. երկու գիշեր առաջ Հէկէլին [illegible] զարնելը լսել, եւ յետոյ Թօնիի թռչունը . . .

ՕՇԻՆ ԵՍԱՅԵԱՆ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Ադրիանուպոլսոյ վիլայէթի փաստաբան Եսայեան Օշին Էֆէնտին ի Ղալաթիա Գալաֆեան խան թիւ 6 գրասենեակը հաստատուած լինելով կը յայտարարէ թէ այսուհետեւ հոն պէտք է դիմեն իւր հետ գործ ունեցողք : 4—6

LE PETIT PARISIEN
ԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

սիրուն շաբաթաթերթին բաժանորդ գըրուիլ փափագողք կրնան դիմել Պահճէ Գարու Ջրավաճառ Յակոբ աղայի խանութը : Բարիզի մէջ տարեկանն է 5 ֆրանք, հոս 20 դրուշ, վեցամսեան 10 դրուշ, եռամսեան 5 դրշ. հատը 20 փարայ, լրագրավաճառներու գոհացուցիչ զեղչ : 5—10

ԱՌՈՂՋ ԹԻԹԵՌՆԻԿ

Ամէն շերամարոյծ վարպետներ, որք տամըզլըխ հունտի պէտք ունին, թող փութան դիմել ի Պօլիս Զըրնտըգեան խան Պետրոս Էֆէնտի Կիւմիւշեանի, ուր պիտի գտնեն հարիւր առ հարիւր առողջ հունտ (Պաղտատի ընտիր տեսակէ) եւ թիթեռնիկի քաղնիքով (cellule) միատեղ. գաւառներէն ուզողները կրնան նոյն հասցէին գրել : 6—15

GRAND CIRQUE P. TOURNIAIRE

ՄԵԾ ԿՐԿԷՍ
Պ. Ֆ. ԹԻՒՌՆԻԷՐԻ

Բերա, Մեծ փողոց, Սիթէ տ'Ալէբ
Ամէն գիշեր ժամը 3 ին
եւ
Կիրակի օրեր ժամը 7 ին

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՄԵԼՔՈՆ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Նորագիւտ դեղերով ակռայի սաստիկ ցաւերն անմիջապէս կը դադրեցնէ. փտած ակռաներն դարմանելով կը լեցնէ, առնուազն տասը տարի դիմանալու պայմանաւ : Թէ՛ թմրեցուցիչ դեղերով եւ թէ ձեռաց ճարտարութեամբ անցաւ ատամներն կը հանէ մեծ դիւրութեամբ. բնականէն դժուարաւ զանազանելի արուեստական ակռայներ կը պատրաստէ :

Մանկանց ատամներն կանոնաւոր բուսցնելու եւ ապագային փտութենէ ազատ պահելու համար մասնաւոր դարման եւ խորհուրդ կը տրուի :

Բացի կիրակիէն ամէն օր կէս օրէ առաջ դիմել՝

Պօլիս Փարմաք-Գափու թիւ 14 դարձատեղին : 10—10

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Թ. ՍԱՆՃԱՔՃԵԱՆ
Մեծ Փողոց Բերայ, Հալէպ Չարշը

ԹԵՐԹՕՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի (40)

ԺԻՒԼ ՍԱՆՏՕ

ՄԱՐԻԱՆՆԱ

Մարիաննա քաջասրտութեամբ տառապեցաւ : Մօրուն դրացիութիւնն իր վշտաց համապատասխան դրաւ : Երբ հողմատատան ալիքները վեր կը կանգնէին, սպիտակաբաշ նժոյգներ, ինք ալ կ'երթար ծովեզերքը, տժգոյն, հերարձակ, եւ փոթորկին մանչիւններուն կը խառնէր իր աղաղակները : Եւ այդ ալիքները դիտած ատեն անձնասպան ըլլալու գաղափարը կ'արթննար իր մէջ : Ի զուր կը վանէր զայն, կոհակները յանկերգի մը պէս զայն կը կրկնէին : Վերջապէս համոզուեցաւ թէ ուրիշ բան չունէր ընելու : Բարիզէն չմեկնած, արդէն գրած էր քրոջը թէ երկա՛ր ճամբորդութիւն մը պիտի ընէր : Մարիաննա նորէն նամակ գրեց, վերջին հրաժեշտի նամակը : Իր ամուսնոյն ալ գրեց, ինչպէս եւ Պ. Վալթօնին : Մարիէթի ապագան հոգաց եւ ամբողջ հարստութիւնը Պ. տը Պէյնավին թողուլ որոշեց : Պիւսիին ալ գրեց, եւ նորեց անոր : Ըստոյ Հանրին միտքը եկաւ : Բարիզէն մեկնելէն ի վեր առաջին անգամն էր որ անոր վրայ կը խորհէր. տխրա՛լի : Ինքզինքը մեղադրեց զայն մոռցած ըլլալուն : Եւ Հանրիի պատկերը քաղցր ու համակրելի թուեցաւ իրեն : Երկայն նամակ մը գրեց անոր, իմաստուն խրատներով լի, ինչպէս որ պիտի գրէր Հանրիի մայրը. միայն թէ միշտ Ժօռժի անունն հոն յեղյեղուած էր, եւ եթէ չգիտնար թէ Ժօռժ պիտի կարդար զայն, անչափ երկայն պիտի չգրէր նամակը :

Այդ պարտականութիւնները կատարելէ յետոյ, տիկին տը Պէյնավ ինքզինքն յանձնեց իր ճակատագրին :

Ութ օր հազիւ անցած էր Մարիաննայի Սէնթ-Մարի երթալէն ի վեր, երբ փոթորկալից գիշեր մը եկաւ ի Բոռնիք Սէնթ-Մարիի մօտ գտնուած քաղաք մըն է : Իր երիտասարդ եւ տառապագին կերպարանքը ուշադրութիւն գըրաւեց : Իր իջած պանդոկին մէջ կը խօսակցէին ծովու դէպքերու վրայ : Մտիկ ըրաւ, եւ լսեց որ նաւապետ մը հետեւեալը կը պատմէր : Բաւական վայելուչ հագուստներով կին մը տեսած էր որ մրրկալից գիշերներ կը պտըտէր ծովեզերքը, հերարձակ, ոտքերը ջուրը կը խօթէր, յետոյ ալիքներէն ծեծուած ժայռի մը վրայ կը նստէր : Ո՞վ էր այդ կինը : Կարծիք կար թէ Սէնթ-Մառի կը բնակէր, ուրիշներ ալ կ'ըսէին թէ խենթեցած կին մըն էր :

Մին կը պնդէր թէ անգամ մը իր դիմացը ելած էր, եւ թէ ազնուական, երիտասարդ ու գեղեցիկ թուած էր իրեն :

—Սիրահարութենէ խենդեցած ըլլալու է, ըսաւ աղջիկ մը որ ժամէ մը ի վեր աչքը օտարականին սեւեռած էր :

—Ո՞ւր է այդ Սէնթ-Մառին, հարցուց երիտասարդն եռանդով :

—Սէնթ-Մառին մեր ծովեզերքներուն վրայ գիւղ մըն է, ըսաւ նաւաստի մը. հոսկից զանգակատունը կ'երեւի :

—Ո՞րչափ հեռու է :

—Ցամաքէն քսան վայրկեան կը տեւէ. ծովէն հինգ վայրկեան :

—Լաւ, ըսաւ ճամբորդը :

Ոտքի ելաւ, վերարկուն առաւ եւ իր սենեակը գնաց :

Հետեւեալ օրը, լոյսը ծագած ատեն, Սէնթ-Մառիի ճամբան բռնեց : Ո՞վ էր այս ճամբորդը, ոչ ոք գիտէր : Մենաւոր եւ լռակեաց էր : Ամէն առաւօտ դուրս կ'ելլէր կանուխ, վերարկուին մէջ փաթթուած, ցերեկը ճաշի համար կը դառնար, ճաշէն յետոյ նորէն դուրս կ'ելլէր եւ գիշերը կը դառնար : Կ'ըսէին թէ Բօռնիքի օտարականն եւ Սէնթ-Մառիի օտարականուհին երկու չարաստանջ հոգիներ էին եւ թէ իրարու համար կը տանջուէին :

Ձմեռը կը մօտենար իր վախճանին : Առաւօտ մը, տիկին տը Պէյնավ, արթնցած ատեն, գարնան գաղջ սիւքերուն սարսուռն զգաց իր շուրջ : Արտոյտը կ'երգէր ակօսներուն մէջ. օդը մեղմ ու հաստատ էր : Մարիաննա ամբողջ օրն իր ճակատագրին անիծեց, անկողնոյն վրայ գալարուեցաւ, արցունք թափեց եւ բարձերը խածաւ կատաղութեամբ : Քանի անգամ Ժօռժի անունն հայհոյեց, քանի անգամ մահը կոչեց : Աւա՛ղ, վիշտը չսպաններ :

Իրիկուան աւելի հանդարտած էր. բայց խոնջէնքը կը յաջորդէր այդքան դըժնդակ պայքարներու : Քանի մը ժամ թմրած մնալէ յետոյ, սթափեցաւ, տըխուր եւ վհատ : Պատուհանը բացաւ. լուսինը կ'ելլէր, Ովկիանոսը կը բարձրանար : Մարիաննա դուրս ելաւ եւ բաւական ծովուն մէջ յառաջացած ժայռի մը վրայ գնաց նստաւ :

Գիշերն հրաշագեղ էր. ցամաքի վրայ լռութիւն կը տիրէր, ալեաց վրայ դաշնակութիւն : Լուսինը արծաթեայ զարդ մանեակ մը կը դնէր իւրաքանչիւր ալիքի կատարը. աստղերը կը ցոլանային այն ջրչեղջներուն մէջ զորս տեղատուութիւնը ձեւացուցած էր խարակներուն խորտուբորտութեանց մէջ : Երբեք տիկին տը Պէյնավ ինքզինքն այնքան բաժնուած չէր զգացած այս աշխարհէն ու կեանքէն. երբեք այնքան բաղձացած չէր մոռացութեան աշխարհին :

Երկար ատեն այդպէս մնաց, աչքը ծովուն յառած : Մարիէթ չէր տեսած անոր դուրս ելլելը, եւ կը կարծէր թէ սենեակը քաշուած էր : Գիւղին մէջ ամէն ինչ կը հանգչէր. տիկին տը Պէյնավ միայն կը հսկէր : Միշտ նոյն տեղն էր, երբ ծովուն հեռաւոր ձայնը սկսաւ մօտենալ : Լուսինը՝ կաս կարմիր՝ վար կ'իջնէր հորիզոնէն. արեւելքը կը ճերմկէր. նորածին արշալոյսը լուսավառ ակօսներ կը պեղէր ալեաց կապոյտ խաւին վրայ : Կը բարձրանային կոհակները, եւ տիկին տը Պէյնավ կը լսէր որ կը յառաջանային անոնք մռնչաձայն : Մտիկ կ'ընէր առանց սարսափ զգալու : Քիչ ատենէն եկան ծաւալեցան իր շուրջ, օձերու պէս ճկուն ու շնորհալի, կարծես զինքը գրկելու համար :

(Շարունակելի)

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆԻ ՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

Զուտ քմանի թիւլ առողջապահական ներքնազգեստներ, երաշխաւորուած եւ պատրաստուած յարգելի երէց ՔՆԱՅՓի ծանօթութեանց համաձայն։

Զուտ քմանի թիւլ առողջապահական ներքնազգեստները, ինչպէս շապիկ, վարտիք, ժաքէթ եւայլն, զոր ճիշդ երէց Քնայփի ծանօթութեանց համեմատ պատրաստած ենք՝ երաշխաւորեալ լաւագոյն նիւթերով, ամբողջ Եւրոպայի մէջ յանձնարարուած են նշանաւոր բժիշկներէն, որպէս ամէնէն հաճելի եւ ամէնէն առողջապահիկ ճերմակեղէնք տարւոյն չորս եղանակներուն մէջ։

Մեր տունը միակ արտօնութիւնն ունի այս ճերմակեղէնին պատրաստութեան համար, մեր ապրանքին իւրաքանչիւր կտորը՝ որ մեր գործարաններէն կ'ելլէ՝ կը կրէ գործարանին նշանը։

Անանուն ընկերութիւն Աւկսպուրկի՝
գունաւոր մանուածքներու պատրաստութեան համար։

Կը գտնուի միայն ի

ՔԱՐԼՄԱՆ եւ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՊԷՕՅԻՒՔ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱԶԳ

[illegible]

Բարեսէր ազգային մը՝ մայրաքաղաքիս եւ գաւառաց Ազգային վարժարանաց մէջ յաճախող աղքատիկ ուսանողաց համար նուիրած է

[illegible] էֆէնտիի յօրինած ԹԱՂ. ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔին Ա. Տարիէն 500 եւ Բ. Տարիէն 300 ընդ ամէնը 800 օրինակ դասագիրք։

Եւ խնդրած է մեզմէ հրաւիրել գլխաւորապէս նոյն աղքատիկ ուսանողաց՝ ի մայրաքաղաքիս եւ ի գաւառս, որ եթէ իրենց ուսմունք պէտք ունին յիշատակեալ դասագրոց, դիմեն յօրինողին՝ ի գրասենեակ Ընդհ. գործակալութեան Օսմանեան, Ղալաթա Պէօյիւք Եանի փաշա խան, թիւ 3, եւ ստանան պէտք եղած թուով դասագիրք, իրենց աղքատութեան վկայելով աղքատութիւնն այն ուսանողաց որոց համար պիտի ստանան սոյն գրեանքն։ 4—10

Վենետկոյ Մխիթարեանց տպարանէն լոյս տեսաւ.

ԲԱՌԳԻՐՔ ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ - ՀԱՅԵՐԷՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻՑ ԵՒ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ԴՊՐՈՒԹԵՆՑ.—ԵՐԿՈՒ ՀԱՏՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ընտիր թղթի վրայ, 1300 ձեւերով, մեծադիր քառածալ, մօտ 300 թերթերէ բաղկացեալ։ Ի վերջ Երկրորդ Հատորին՝ յաւելուած Հայերէն-Գաղղիերէն Բառագրոց։

ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑ

Հ. ՄԱՆՈՒԷԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՔԱՋՈՒՆԻՆՈՑ

Հրատարակուած է Ա. հատորն, 150 թերթ. 627 գեղեցիկ ձեւերով։ Բացուած է բաժանորդագրութիւն Երկու Հատորին ի միասին։

ՊԱՅՄԱՆՔ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Ա. Կանխիկ վճարումն բաժանորդագնոյ երկու հատորին ի միասին է Ֆր. 50։

Բ. Բաժանորդագրութիւնն կը շարունակուի մինչեւ ցվերջ 1891 տարւոյս։

Գ. Բաժանորդագրութեան պայմանաժամը լրանալէ յետոյ գինը պիտի բարձրանայ։

Դ. Բաժանորդագրուողք պիտի ընդունին անդորրագիր ի Վարչութենէ Մխիթարեանց Գրասենեկին որ ի Սեզրօս խան թիւ 3։

Ե. Բաժանորդագրուողք պիտի ընդունին Ա. հատորն անդորրագրին հետ ի միասին. իսկ Բ. հատորն՝ այն ինչ տպագրութիւնն աւարտի։ 9—10

ՓՈՒՆՋ

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ ԱՌԱԿԱՑ, ԵՐԳՈՑ ԵՒԱՅԼ.

Ս. ԴԱՒԹԵԱՆԻ

Սոյն գրքոյկ սահմանեալ լինելով նախնական կարգաց ընթերցանութեան եւ ի մասնաւորի արտասանութեան (récitation)՝ զգալի պակաս մը կը լնու։ Արդարեւ բարձրագոյն կարգաց համար նոյն նպատակին յատկացեալ կան շատ մը հաւաքածոյք, սակայն Փունջ նորավարժ աշակերտաց հասողութեան յարմար, զուարճալի եւ հրահանգիչ առակներով, երգերով, մանրավէպերով եւ գիտական օգտակար տեղեկութեամբք փոքրիկ տղոց սիրելի գրքոյկ մ'է։

Գին 2 ղրշ. Զեղչ % 20

Կեդրոնատեղին է Մարգարեան գրատուն Մէրճան Չարշը, Կ. Պոլիս։

Հոն կը գտնուին նաեւ Ս. Դաւթեանի ուրիշ գործերն.

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ ([illegible]) Մասն Ա. եւ Բ. որք ի պէտս Թրքախօս Հայոց։

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ արդի հայ լեզուի։ Գին 2 ղհկն։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

1306 [illegible] Յունիօ 18 [illegible]

ԳԱՐԱՊԻԿԱՅԻ ԳԻԾ

Երկուշաբթի եւ հինգշաբթի երեկոյները ժամ 11ին Սիրքեճիի նաւամատոյցէն շոգենաւ մը մեկնելով Ռոտոսթօ, Կանոս, Խօրա, Միւրէֆթէ, Շարքէօյ, Գարապիկա նաւամատոյցներն հանդիպելով Էրտէկ կը հասնի. չորեքշաբթի եւ շաբաթ առաւօտները Էրտէկէն մեկնելով Փաշա Լիմանը, Մարմարա, Քիւթալի, Միւրէֆթէ, Խօրա եւ Կանօզ նաւամատոյցներն հանդիպելով Ռոտոսթօ կը հասնի. Ռոտոսթոյէն եւս հինգշաբթի եւ կիւրակէ առաւօտները մեկնելով Պոլիս կը վերադառնայ։

—

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ԳԻԾ

Շաբաթ, երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը առաւօտեան ժամ 2ին Սիրքեճիի նաւամատոյցէն շոգենաւ մը ելնելով Եալօվա, Տարըճա, Գարամուսալ, Տէյիրմէնտէրէսի, Էրէկլի, Գազըգլը, Գօլճա եւ Սէքպան նաւամատոյցներն հանդիպելով Նիկոմիդիա պիտի երթայ եւ մի եւ նոյն օրերը մի եւ նոյն ժամուն վերոյիշեալ նաւամատոյցներն հանդիպելով Կամուրջ կը վերադառնայ։

—

ՌՕՏՕՍԹՈՅԻ ԳԻԾ

Շաբաթ, երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը ժամ 2ին Սիրքեճիի նաւամատոյցէն շոգենաւ մը մեկնելով Պիկատօս, Սիլիվրի եւ Էրէկլի հանդիպելով Ռոտոսթօ կը հասնի. երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը մի եւ նոյն ժամուն Ռոտոսթոյէն մեկնելով Պոլիս կը վերադառնայ։

—

ՄՈՒՏԱՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

Ուրբաթ, կիւրակէ եւ երեքշաբթի առաւօտները Պոլսոյ նաւահանգստի պաշտօնատան առջեւի խարսխակալէն ժամ 3ին շոգենաւ մը կը մեկնի։ Պոլիս վերադարձի օրերն է հինգշաբթի, կիւր. եւ երեքշաբթի։

—

ՊԱՆՏԸՐՄԱՅԻ ԳԻԾ

Շաբաթ, երկուշաբթի եւ չորեքշաբթի օրերը ժամ 11ին Պոլսոյ նաւահանգստի պաշտօնատան առջեւի խարսխակալէն շոգենաւ մը մեկնելով Բրէմէյ կը հանդիպի եւ Պանտըրմա կ'երթայ։ Պոլիս վերադարձի օրերն է շաբաթ, երեքշաբթի եւ հինգշաբթի։

ՏՊԱՐԱՆ

Թ. ՍԱՆՃԱԳՃԵԱՆ

ԲԵՐԱ

Հալէպ Չարշը

(Cité d'Alep)

Տպարանս պատրաստ է ծառայելու Ազգի Հասարակութեան եւ իւր բազմաթիւ Յաճախորդաց՝ տպագրելով խնամով եւ մաքրութեամբ ամեն լեզուաւ Օրագրեր (ինչպէս այժմ ՀԱՅՐԵՆԻՔը), Գրքեր, Տետրակներ, Տեղեկագրեր, Հաշուեցոյցք, Շրջաբերականք, Յայտարարութիւնք, Հրաւիրագիրք Հարսանեաց, Նամակագլուխք, Հասցէագիրք, Այցեքարտք, Բժշկաց համար տպագրեալ Դեղագիրք, Դեղագործաց համար զանազան տեսակ Դրոշմաթուղթք, Նուագահանդիսի Տոմսակք եւ Կարգացոյցք, Կերակրոց Ցանկք, Մահազդք եւ այլն եւ այլն։

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ԱՅՑԵՔԱՐՏԻ

ԿԵՆԴԱՆԱԳՐՈՎ ԱՅՑԵՔԱՐՏՔ

(PHOTO-ZINCO-TYPOGRAPHIE)

Ծան. Տպարանս գիշերները եւ կիւրակէ օրերն եւս բաց է տպագրութեանց համար:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 ՀՈԿՏ. 1891, մինչեւ յնոր անօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	ԱՌԱՒՕՏ												ԵՐԵԿՈՅ												
	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.
Կ. Պոլիս......	6 30	7 —	7 30	7 50	8 30	9 —	9 30	10 —	10 30	11 —	11 30	12 —	1 30	2 —	2 30	3 —	4 —	4 30	5 —	5 30	6 —	6 30	—	—	—
Գում գափու...	6 39	7 9	7 39	8 08	8 39	9 9	9 39	10 9	10 39	11 9	[illegible]	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 39	5 09	5 39	6 09	6 39	—	—	—
Եէնի գափու...	6 43	7 13	7 43	—	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	[illegible]	[illegible]	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	—	—	—
Տաուտ փ......	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]	[illegible]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Սամաթիա.....	6 49	7 19	7 48	—	8 49	9 18	9 49	10 13	10 49	11 19	11 49	[illegible]	[illegible]	2 18	2 49	3 19	4 19	4 49	5 19	5 49	6 19	6 49	—	—	—
Եէտի գուլէ...	6 55	7 23	8 01	8 22	8 55	9 21	9 54	10 23	10 55	[illegible]	11 55	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2 54	3 23	4 23	4 55	5 26	5 55	6 24	6 55	—	—	—
Մագրի գիւղ...	7 09	7 33	8 12	8 39	9 06	—	10 04	10 33	11 6	[illegible]	12 05	[illegible]	[illegible]	—	3 04	3 36	4 33	5 06	5 39	6 06	6 34	7 06	—	—	—
Այ Սթէֆանօ...	7 18	—	8 21	8 52	9 15	—	—	—	11 15	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	—	3 45	—	5 15	5 48	6 16	—	7 15	—	—	—
Քիւչիւք չէք...	—	—	—	9 02	—	—	—	—	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	—	—	—	—	—	—	6 24	—	—	—	—	—
....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[illegible]	[illegible]	[illegible]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	51			
	ԱՌԱՒՕՏ											ԵՐԵԿՈՅ													
	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.	ժ.վ.
Քիւչիւք չէք...	—	6 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 06	—	—	—
Այ Սթէֆանօ...	6 30	7 —	—	8 —	8 30	—	9 30	—	—	11 27	—	1 —	—	—	2 30	—	4 —	—	5 30	5 57	—	7 18	—	—	—
Մագրի գիւղ...	6 40	7 10	7 39	8 11	8 40	—	9 40	10 10	10 40	11 38	12 24	1 10	—	—	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 40	7 43	—	—	—
Եէտի գուլէ...	6 52	7 22	7 50	8 23	8 52	9 26	9 52	10 22	10 52	11 52	12 44	1 22	1 52	2 26	2 52	3 22	4 22	4 52	5 52	6 22	6 52	7 57	—	—	—
Սամաթիա.....	6 56	7 26	—	8 27	8 56	9 29	9 56	10 26	10 56	11 56	12 48	1 26	1 56	2 29	2 56	3 26	4 26	4 56	5 56	6 26	6 56	—	—	—	—
Տաուտ փ......	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 02	—	—	—	—
Եէնի գափու...	7 2	7 32	—	8 33	9 02	9 34	10 02	10 32	11 2	12 02	12 54	1 32	2 02	2 34	3 02	3 32	4 32	5 02	6 02	6 32	7 06	—	—	—	—
Գում գափու...	7 8	7 38	7 59	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 8	12 08	12 58	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 08	6 08	6 38	7 14	8 06	—	—	—
Կ. Պոլիս......	7 16	7 46	8 07	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 06	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 46	—	8 15	—	—	—
....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

☞ Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց մինչեւ [illegible] կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին։ Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակօններ, միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վակօններ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

1891 Նոյեմբեր 1էն սկսեալ

ԵՐԹ

ի Մալթէփէ Թիւ 3 կառախումբը Թիւ 24 կառախումբերին հետ
ի Բէնտիկ » 23 » » 24 »
ի Պօսթանճըք » 2 » » 23 »

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թիւ		24	2	26	4	6	—	—	
ԿԱՅԱՐԱՆ		ճմբր. և բեռ.	ճմբր.	ճմբր. և բեռ.	ճմբր.	ճմբր.	ճմբր.	ճմբր.	Հեռ. չափ Հաշուով Քիլոմէթր.
ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ		2 15	3 50	7 35	10 30	11 30			
Հայտար փաշայէն		2 57	4 25	8 13	11 05	12 05			
Գըզըլ Թօփրագ	ժ.մ.		4 31	8 20	11 11	12 11			3 —
»	մեկ.		4 33	8 22	11 13	12 13			
Ֆէնէր քէօշկի	ժ.մ.		4 36	8 25	11 16	12 16			4 —
»	մեկ.		4 37	8 26	11 17	12 17			
Կէօզ Թէփէ	ժ.մ.		4 41	8 30	11 21	12 21			5 —
»	մեկ.		4 43	8 31	11 23	12 23			
Էրէն Քէօյ	ժ.մ.	3 12	4 45	8 34	11 26	12 26			6 —
»	մեկ.	3 14	4 48	8 36	11 29	12 29			
Պօսթանճը	ժ.մ.	3 20	4 53	8 42	11 34	12 34			9 —
»	մեկ.	3 22	4 55	8 45	11 36	12 36			
Մալթէփէ	ժ.մ.	3 32	5 03	8 55	11 44	12 44			14 —
»	մեկ.	3 34	5 06	8 58	11 47	12 47			
Գարթալ	ժ.մ.	3 46	5 16	9 10	11 57	12 57			20 —
»	մեկ.	3 49	5 20	9 13	12	1			
Բէնտիք	ժ.մ.	3 59	5 27	9 23	12 07	1 07			25
»	մեկ.	4 09		9 33					
Թուզլա	ժ.մ.	4 29		9 53					35 —
»	մեկ.	4 31		9 55					
Կէպզէ	ժ.մ.	4 58		10 22					44 —
»	մեկ.	5 04		10 30					
Տիլ Իսկէլէսի	ժ.մ.	5 36		11 02					55 —
»	մեկ.	5 38		11 04					
Թավշանճըլ	ժ.մ.	5 46		11 12					59 —
»	մեկ.	5 49		11 15					
Հէրէքէ	ժ.մ.	5 59		11 25					64 —
»	մեկ.	6 01		11 27					
Եարըմճա	ժ.մ.	6 26		11 52					74 —
»	մեկ.	6 28		11 54					
Թիւթ. Չիֆթլիք	ժ.մ.	6 40		12 06					80 —
»	մեկ.	6 41		12 07					
Տէրինճէ	ժ.մ.	6 49		12 15					84 —
»	մեկ.	6 51		12 18					
ԻԶՄԻՏ	ժ.մ.	7 08		12 34					92 —
»	մեկ.	7 28							
Պէօյիւք Տէրվէնտ	ժ.մ.	8 07							110 —
»	մեկ.	8 09							
Սապանճա	ժ.մ.	8 37							124 —
»	մեկ.	8 40							
Ատա Բազար	ժ.մ.	8 58							132 —
»	մեկ.	9 08							
Կէյվէ	ժ.մ.	9 56							156 —
»	մեկ.	10 01							
Աք Հիսար	ժ.մ.	10 23							168 —
»	մեկ.	10 25							
Մէքէճէ	ժ.մ.	10 53							182 —
»	մեկ.	10 58							
Լէֆքէ	ժ.մ.	11 26							196 —
»	մեկ.	11 28							
Վէզիր Խան	ժ.մ.	12 08							215 —
»	մեկ.	12 10							
Պիլէճիք	ժ.մ.	12 50							223 —

ԴԱՐՁ

Տէրինճէ Թիւ 24 կառախումբը Թիւ 25 կառախումբերին հետ
ի Մալթէփէ » 5 » » 26 »
ի Բէնտիկ » 25 » » 26 »

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թիւ		1	3	23	5	25	—	—	
ԿԱՅԱՐԱՆ		ճմբր.	ճմբր.	ճմբր. և բեռ.	ճմբր.	ճմբր. և բեռ.	ճմբր.	ճմբր.	Հեռ. չափ Հաշուով Քիլոմէթր.
Պիլէճիք	մեկ.					12 58			
Վէզիր Խան	ժ.մ.					1 34			17
»	մեկ.					1 36			
Լէֆքէ	ժ.մ.					2 16			36 —
»	մեկ.					2 18			
Մէքէճէ	ժ.մ.					2 46			50 —
»	մեկ.					2 51			
Աք Հիսար	ժ.մ.					3 19			64 —
»	մեկ.					3 21			
Կէյվէ	ժ.մ.					3 43			76 —
»	մեկ.					3 48			
Ատա բազար	ժ.մ.					4 36			100 —
»	մեկ.					4 46			
Սապանճա	ժ.մ.					5 04			108 —
»	մեկ.					5 07			
Պէօյիւք Տէրվէնտ	ժ.մ.					5 35			122 —
»	մեկ.					5 38			
Իզմիտ	ժ.մ.					6 14			140 —
»	մեկ.			1 10		6 34			
Տէրինճէ	ժ.մ.			1 26		6 50			148 —
»	մեկ.			1 28		6 53			
Թիւթ Չիֆթլիք	ժ.մ.			1 36		7 01			152 —
»	մեկ.			1 37		7 02			
Եարըմճա	ժ.մ.			1 49		7 14			158 —
»	մեկ.			1 51		7 16			
Հէրէքէ	ժ.մ.			2 16		7 41			168 —
»	մեկ.			2 18		7 43			
Թավշանճըլ	ժ.մ.			2 28		7 53			173 —
»	մեկ.			2 31		7 56			
Տիլ Իսկէլէսի	ժ.մ.			2 39		8 04			177 —
»	մեկ.			2 41		8 06			
Կէպզէ	ժ.մ.			3 21		8 46			188 —
»	մեկ.			3 27		8 52			
Թուզլա	ժ.մ.			3 45		9 10			197 —
»	մեկ.			3 47		9 12			
Բէնտիք	ժ.մ.			4 07		9 32			207 —
»	մեկ.	1 50	2 11	4 17	8 33	9 42			
Գարթալ	ժ.մ.	1 57	2 18	4 27	8 40	9 52			212 —
»	մեկ.	2	2 20	4 30	8 43	9 55			
Մալթէփէ	ժ.մ.	2 10	2 30	4 42	8 53	10 07			218 —
»	մեկ.	2 12	2 33	4 44	8 56	10 10			
Պօսթանճը	ժ.մ.	2 20	3 41	4 54	9 4	10 20			223 —
»	մեկ.	2 22	3 42	4 56	9 6	10 22			
Էրէն Քէօյ	ժ.մ.	2 29	3 49	5 05	9 13	10 31			226 —
»	մեկ.	2 32	3 52	5 08	9 16	10 33			
Կէօզ Թէփէ	ժ.մ.	2 35	3 55	5 11	9 19				227 —
»	մեկ.	2 36	3 56	5 12	9 20				
Ֆէնէր Քէօշկի	ժ.մ.	2 40	4	5 16	9 24				228 —
»	մեկ.	2 41	4 1	5 17	9 25				
Գըզըլ Թօփրագ	ժ.մ.	2 42	4 4	5 20	9 28	10 39			229 —
»	մեկ.	2 46	4 6	5 22	9 30	10 40			
Հայտար փաշա	ժ.մ.	2 51	4 11	5 28	9 35	10 46			
Կամուրջ	ժ.մ.	3 25	4 50	6 05	10 10	11 30			232 —